

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
37136 Інженерія програмного забезпечення; мова навчання українська
рівень вищої освіти доктор філософії,
спеціальність 121 – Інженерія програмного забезпечення

Ми щиро вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОНП «Інженерія програмного забезпечення». Співпраця з експертною групою була продуктивною і конструктивною. Рекомендації певною мірою вказали перспективи розвитку програми і слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОНП. Водночас ми маємо певні коментарі і заперечення щодо окремих позицій звіту, а деякі зауваження експертів викликали сумнів у об'єктивності та неупередженості.

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</p> <p>1. Задля інтернаціоналізації ОНП ЕГ рекомендує ЗВО активізувати участь представників ОНП у програмах міжнародної мобільності та освітніх і наукових проектах, розширити залучення іноземних науковців та викладачів шляхом організації майстер-класів, лекцій, семінарів, подвійного наукового керівництва аспірантами.</p> <p>2. Також доцільно рекомендувати структурному підрозділу оприлюднювати історію пропозицій зацікавлених сторін та реакцію на них з боку розробників програми.</p> <p>3. ЕГ рекомендує ЗВО забезпечити можливість зарахування результатів неформальної освіти.</p> <p>4. На думку ЕГ, кадрова політика ЗВО (пожиттеві професори без переобрання за конкурсом) фактично не стимулює цих вчених до активної роботи та зменшує конкурентність серед співробітників.</p>	<p>1. Відповіді до критеріїв 1, 3 (3.2) та 4 (4.1).</p> <p>2. Відповіді до критеріїв 8 (8.1) та 9 (9.1).</p> <p>3. Відповіді до критерію 3 (3.1).</p> <p>4. Відповіді до критерію 6.</p> <p>5. Відповіді до критерію 6.</p> <p>6. Відповіді до критерію 6.</p> <p>7. В звіті ЕГ на сторінці 3 (підсумок сильних сторін та позитивних практик) зазначено, що «У ЗВО існує прозора процедура стимулювання професійного розвитку викладачів». Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>8. Відповіді до критерію 7 (7.1).</p> <p>9. Відповіді до критерію 7 (7.2).</p> <p>10. Відповіді до критерію 8 (8.2).</p>

<p>5. Також у ЗВО є практика залучення нових викладачів без конкурсу на один рік з метою визначення їхнього професіоналізму та людських якостей - це теж зменшує свободу викладачів, не стимулює конкуренцію, може не бути об'єктивною та прозорою.</p> <p>6. ЕГ радить ЗВО сприяти тому, аби плата за публікації праць викладачів і науковців відшкодовувалася, або забезпечити безкоштовну публікацію цих робіт у виданнях ЗВО.</p> <p>7. Також варто рекомендувати зробити більш публічним та прозорим призначення премій співробітникам, намагатися збільшити їхній розмір, аби дійсно стимулювати співробітників до ефективної роботи.</p> <p>8. Рекомендуємо ЗВО формалізувати процедуру вивчення наявності у викладачів проблем з дистанційним викладанням та сприяти їхньому вирішенню.</p> <p>9. У ЗВО існує проблема забезпечення студентів місцями у гуртожитках. ЕГ рекомендує ЗВО інформувати щорічно здобувачів ОП та ОНП щодо наявних у ЗВО власних ресурсів.</p> <p>10. ЗВО не надав відомостей щодо урахування результатів попередніх акредитацій інших ОП, мотивуючи це тим, що вони збирають усі зауваження по акредитаціям за весь рік і тільки після цього планують у лютому обговорювати це питання на вченій раді. ЕГ рекомендує реагувати на зауваження більш оперативно.</p>	
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1</p>	

1. Не зважаючи на те, що ЗВО є самодостатнім закладом світового рівня та історично національним лідером у сфері ІТ, ЕГ рекомендує звернути увагу на доцільність врахування ЗВО досвіду реалізованих в Україні та подання заявок на нові освітні проекти Еразмус+, пов'язані з розробкою та впровадженням ОП та ОНП за спеціальністю 121ППЗ. Це сприятиме поширенню передових досягнень ЗВО в Україні та світі та дозволить ЗВО отримати більшу інтернаціоналізацію його ОП та ОНП. Рекомендується також розширити документальну фіксацію результатів зустрічей зі стейкхолдерами, їхнього опитування й пропозицій та публікувати звіти про них у соціальних мережах, на сайті ЗВО.

2. Також доцільно аналіз ринку праці на світовому національному, регіональному рівнях оприлюднювати на сайті ЗВО, ЗМІ.

3. Роботодавці, зазначаючи високу повагу до ЗВО та його викладацького складу, під час спілкування з ЕГ тим не менше заявили, що зацікавлені не стільки у змістовних результатах цієї ОНП, скільки у її здобувачах. Це, з одного боку, свідчить про високий рівень підготовки здобувачів ЗВО в цілому, але, з іншого боку, потребує реклами ОНП серед роботодавців, що сприятиме ще більшій зацікавленості роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 1
Рівень В

1. У звіті про самооцінювання (п.6 Критерію 1) зазначено: «Вивчалися розроблені в рамках проекту Тьюнінг «Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання» <http://tuning.unideusto.org/tuningeu/>. Було врахований досвід провідних вітчизняних університетів - ХНУ імені В. Н. Каразіна, ЛНУ імені Івана Франка, НТУУ «Київський політехнічний інститут», НУ «Києво-Могилянська Академія», а також зарубіжних університетів - університету Поля Сабат'є (Тулуза, Франція), Стенфордського університету (США), Люблінського університету технологій (Польща)».

Тож, на нашу думку, ця рекомендація є безпідставною і недоречною.

2. З 2016 р. сектором працевлаштування студентів КНУТШ (<http://job.univ.kiev.ua/>) проводяться ІТ-фестивалі, ярмарки вакансій та хакатони, у яких беруть участь провідні ІТ-компанії не лише України, а й світу. Інформація про ці заходи, вакансії та аналіз ринку наведено на сайті сектору працевлаштування КНУТШ.

У ЗМІ також активно поширюється інформація щодо Рейтингу вишів для ІТ-галузі 2020, де відзначено, що КНУТШ є справжнім лідером галузі

<https://dou.ua/lenta/articles/ukrainian-universities-2020/?from=doufp>

3. Зауваження щодо зацікавленості роботодавців виключно у здобувачах, а не у змістовних результатах цієї ОНП, на нашу думку, є дивним оскільки професійний рівень здобувачів формується саме в результаті опанування програми.

Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.

Отже, вважаємо, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми, оцінка ОНП за Критерієм 1 відповідає рівню А.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1

1. Рекомендуємо не включати дисципліни вільного вибору в матрицю відповідності ОНП, оскільки це призводить до неузгодженості.
2. Оскільки під час співбесіди зі здобувачами ЕГ з'ясувала наявність в них потреби та відсутність співпраці зі студентами бакалаврату та магістратури як менторів та готовність це робити на безоплатній основі, ЕГ рекомендує ЗВО розглянути питання можливого залучення аспірантів як додаткових менторів до керівництва дипломними роботами бакалаврів та магістрів. Це сприятиме рекрутингу студентів до аспірантури та дасть реальну викладацьку практику аспірантам, надасть додаткову підтримку керівникам, що здійснюють керівництво дипломними роботами.

Рівень відповідності Критерію 2

Рівень В

1. Наявність дисциплін вільного вибору в матриці відповідності ОНП відповідає політиці Київського національного університету імені Тараса Шевченка про максимальне інформування здобувачів освіти щодо результатів навчання які вони можуть здобути при виборі того чи іншого вибіркового освітнього компоненту, роблячи таким чином цей вибір більш усвідомленим (саме для цього і була затверджена форма опису освітніх програм яка передбачає відображення результатів навчання за пропонованими вибілковими компонентами (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Zmina%20formy%20OOP.pdf>).

Така особливість програм університету не може вважатися недоліком, а навпаки є практикою достойною поширення у інших ЗВО.

2. Зауваження «ЕГ з'ясувала наявність в них потреби та відсутність співпраці зі студентами бакалаврату та магістратури як менторів та готовність це робити на безоплатній основі» **абсолютно не стосується критерію 2.**

Ти не менш зауважимо, що асистентська педагогічна практика є обов'язковим компонентом цієї ОНП. У межах асистентської практики здобувачі третього рівня вищої освіти за ОНП активно залучені до проведення лабораторних та практичних занять освітніх компонент студентам першого та другого рівнів вищої освіти, про що зазначено в робочій програмі з асистентської педагогічної практики (http://csc.knu.ua/media/filer_public/33/2b/332b7751-349b-4f8b-a00a-14ed9b1f2dd4/asistenska_praktikaphd_121_prolongdoc.pdf). Таким чином набуття здобувачами освіти соціальних навичок забезпечується.

Поняття ж «менторства» є невизначеним і не регулюється чинними документами КНУТШ. Здобувачі третього рівня вищої освіти за ОНП не обмежені у спілкуванні зі студентами бакалаврату та магістратури. Прикладом цього може бути випускник аспірантури 2018 р. Дудар В., який викладав для студентів факультативний курс з машинного навчання у 2018/2019 навчальному році.

Вважаємо, **цей підпункт звіту експертної групи є загальним**

	<p>розмірковуванням, яке не можна розцінювати ні як зауваження, ні як рекомендацію.</p> <p>Отже, оскільки зауважень за цим критерієм насправді немає, і зважаючи на відмічені позитивні сторони програми вважаємо, що оцінка ОНП за Критерієм 2 відповідає рівню А.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>1. Оскільки університет не визнає результати навчання у неформальній освіті, мотивуючи це високим рівнем власних викладачів та унікальністю їхніх курсів у світовому масштабі, ЕГ тим не менш рекомендує ЗВО розглянути питання можливості зарахування результатів неформальної освіти хоча б замість частини кредитів на курсах, пов'язаних з нефармовими компетентностями. Наприклад, менторство студентів здобувачами ОНП можна запропонувати враховувати як Асистентську практику.</p> <p>2. Рекомендовано звернути більше уваги щодо організації мобільності студентів зокрема міжнародної академічної мобільності.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3 Рівень В</p>	<p>1. Формулювання першого зауваження (рекомендації?) не зовсім правильно відбиває позицію університету, невизнання яким результатів навчання у неформальній освіті не має стосунку до рівня власних викладачів. Одночасно, у звіті ЕГ на сторінці 10 зазначено, що: «Університет <i>не визнає</i> результати навчання, отримані у неформальній освіті, <i>до затвердження регуляторних актів центральними органами виконавчої влади, існування яких передбачене чинним законодавством</i>». Останнє речення є правдивим, і транслювалося як у відомостях про самооцінювання, так і під час бесід з членами ЕГ було чітко зазначено. Аргументи:</p> <p>а) Згідно Закону України Про освіту (ст. 8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством».</p> <p>б) в Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;</p> <p>в) відсутність у ЗВО прав самостійно вирішувати питання визнання неформальної освіти де факто підтверджується наявною практикою дій ЦОВВ. Наприклад, МОН України, (без врахування точки зору ЗВО як державної так і приватної форми власності) імперативно встановлює правила визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: відмовляє за рівнем бакалавра і магістра, і дозволяє – за рівнем доктора філософії.</p> <p>г) згідно ст.38. Закону України «Про освіту» органом, який «формує</p>

вимоги до визнання результатів неформального та інформального навчання» визначається Національне агентство кваліфікацій. Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М.Квіта) що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми.

Понад те, аналогічні консультації експертам і ГЕР керівництво Національного Агентства надало під час семінарів у вересні - жовтні 2020 року ()

Додатково зазначимо, що рекомендація зараховувати менторство студентів здобувачами ОНП як Асистентську практику, некоректна не тільки через **невизначеність поняття менторства у чинній нормативній базі**, але й тому що **менторство не може повною мірою охопити результати навчання** які забезпечує асистентська практика.

Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.

2. Вважаємо, що факультет надає усі можливості для представників ОНП у програмах міжнародної мобільності та освітніх і наукових проектах про що було зазначено у відомостях про самооцінювання та відмічено у звіті ЕГ **на сторінці 26 (підкритерій 4 критерію 10)**. Також варто зазначити **на сторінці 13 (підкритерій 5 критерію 4) звіту експертної групи відмічено заходи що пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти як взірцеву практику.**

Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та

	<p>рекомендацію.</p> <p>Отже, вважаємо, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми, оцінка ОНП за Критерієм 3 відповідає рівню А.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Для посилення інтернаціоналізації ЕГ рекомендує ЗВО розширити залучення іноземних науковців та викладачів шляхом організації майстер-класів, лекцій, семінарів, подвійного наукового керівництва аспірантами. Для цього рекомендуємо посилити роботу щодо залученню викладачів та здобувачів до наявних у ЗВО програм міжнародної академічної мобільності. 2. У період карантину доцільно рекомендувати проведення Міжнародних тижнів, вебінарів в Інтернет з залученням іноземних учасників. Радимо участь здобувачів у таких заходах фіксувати для інформування університетської спільноти. 3. ЕГ рекомендує ЗВО поширити інформування та забезпечити стимулювання здобувачів щодо участі у програмах академічної мобільності. 4. Також доцільно рекомендувати організувати вебінари та онлайн лекції іноземних вчених для інтернаціоналізації ЗВО та забезпечення взаємодії здобувачів з іноземними вченими. 5. Задля можливості безкоштовного стажування за кордоном рекомендуємо стимулювати здобувачів щодо участі у конкурсах на отримання грантів для закордонного стажування, зокрема отримання подвійних дипломів. ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на доцільність посилення роботи щодо інтернаціоналізації підготовки здобувачів за ОНП. 6. Рекомендуємо залучати іноземних здобувачів, намагатися розробляти та запроваджувати програми академічних обмінів, проекти Еразмус+, 	<p>Насправді в оцінці Критерію 4 відсутні зауваження. Наведені рекомендації є загально-декларативними і є застосовними до інтернаціоналізації діяльності більшості ОНП України. Однак дивна наявність таких рекомендацій саме до цієї ОНП, адже:</p> <p>1. Вважаємо, що факультет надає усі можливості для представників ОНП у програмах міжнародної мобільності та освітніх і наукових проектах про що було зазначено у відомостях про самооцінювання та відмічено у звіті ЕГ на сторінці 26 (підкритерій 4 критерію 10). Також варто зазначити на сторінці 13 (підкритерій 5 критерію 4) звіту експертної групи відмічено заходи, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти як взірцеву практику.</p> <p>Варто зазначити, що в звіті ЕГ на сторінці 3 (підсумок сильних сторін та позитивних практик) відмічено (п.1, 2, 4) тісна співпраця із закордонними науковими центрами та структурними підрозділами НАНУ, яка сприяє активному стажуванню викладачів у провідних університетах зарубіжжя; участі у спільних наукових проектах; активне залучення НПП до міжнародної діяльності через участь у міжнародних наукових проектах, конференціях; регулярне проведення Міжнародних конференцій та конференції молодих вчених на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, на якому здійснюється провадження освітньої діяльності за ОНП “Інженерія програмного забезпечення” третього рівня вищої освіти.</p> <p>Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>2, 4. Вебінари з залученням українських та іноземних учасників,</p>

DAAD за ОНП, що акредитується.

Рівень відповідності Критерію 4

Рівень В

лекції іноземних вчених регулярно проводяться на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики, що підтверджується новинами факультету та соціальними мережами: <https://t.me/chytalka>, <https://t.me/AcmUkraine/32>, <https://www.facebook.com/FacultyOfComputerScienceAndCybernetics>, <http://csc.knu.ua/uk/news>.

3, 5. Інформація щодо можливостей участі здобувачів у різноманітних конкурсах регулярно розміщується на сайтах відділу аспірантури (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/rjyathtycii-granty-stipendii>), науково-дослідної частини (<http://science.univ.kiev.ua/news/contests/>) та Ради Молодих Вчених (<http://rmm.knu.ua/category/contests/>). Відповідна інформація оперативно розповсюджується по підрозділах і доноситься до здобувачів і наукових керівників. Мала кількість (а не їх повна відсутність, див. нижче) фактів участі здобувачів саме ОНП «Інженерія програмного забезпечення» у таких конкурсах пояснюється певними флуктуаціями, пов'язаними з тим, що всі ОНП третього рівня почали реалізовуватись лише декілька років тому, що не дає змоги адекватно порівнювати відповідні статистики.

6. Факультет ініціював у 2019 р. підписання угод та меморандумів з Університетами м. Лаквіла (Італія), м. Сіань (Китай), м. Карабюк (Туреччина), Корейським інститутом науки і техніки (м. Сеул, Південна Корея).

З Університетом м. Карабюк (Туреччина) підписана Угода про наукову, навчальну та культурну співпрацю від 02.08.2019 р., за якою планується обмін науковцями, спільні дослідницькі проекти, спільне навчання та/або керування студентами та аспірантами, спільна участь у семінарах та/або конференціях, студентська мобільність і перспективний обмін студентами (за взаємною згодою), участь здобувачів всіх освітніх рівнів у програмах навчання Mevlana, тощо.

З Шидіан Університетом (м. Сіань, Китай) підписаний Меморандум про взаєморозуміння для укладання подальшої угоди про навчання китайських студентів за освітніми програмами

факультету комп'ютерних наук та кібернетики для підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. У рамках цих угод (а також програм ERASMUS+, Mevlana, тощо) аспіранти можуть здійснювати навчання та наукові дослідження за кордоном, а іноземні здобувачі можуть долучатися до навчання у КНУТШ. Проте у 2019/2020 навчальному році відбулося призупинення здійснення практично всіх міжнародних програм.

I, нарешті, самі експерти на сторінці 13 свого звіту **зазначають:** *«Реалізацію та контроль міжнародної діяльності в ЗВО здійснюють відділ міжнародного співробітництва (<http://www.umz.univ.kiev.ua/>) та відділ академічної мобільності (mobility.univ.kiev.ua). На їхніх сайтах публікуються оголошення щодо академічних обмінів, викладання, проведення досліджень, стажування, підвищення кваліфікації, участь у спільних міжнародних проєктах. У відомостях самооцінювання констатується, що викладачі, які забезпечують ОНП, а також наукові керівники здобувачів третього рівня вищої освіти, що навчаються за ОНП, мають постійні наукові зв'язки та співпрацюють з провідними науковими установами зарубіжжя. На зустрічі із академічним персоналом було підтверджено конкретні приклади такої співпраці у гаранта програми Нікітченка М.С. та НП працівників наукових керівників Анісімова А.В., Провотаря О.І., Заславського В.А. Іноземні науковці залучаються до читання лекцій на факультеті. Зокрема це Б. Мейер проф. Технологічного інституту Шаффхаузена (Швейцарія), Ж. Сакарович – проф. Університету Парижа ім. Дені Дідро, С. Богомолів – проф. Австралійського національного університету. Це можна рекомендувати як взірцеву практику на ОНП. Міжнародна активність ЗВО висвітлюється на Фейсбук у групі *irosnik*. Взірцевою практикою ЗВО є те, що він має угоду із Жилінським університетом (Словачина) про подвійні дипломи.»*

Отже, вважаємо, що, зважаючи на відсутність зауважень і на відмічені ЕГ позитивні сторони і взірцеві практики програми, оцінка ОНП за Критерієм 4 відповідає рівню А.

<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Не зважаючи на наявність у ЗВО засобів та практики перевірки дисертацій та дипломних робіт на плагіат, ЗВО не має практики перевірки інших академічних текстів (зокрема курсових робіт). Отже, ЕГ рекомендує перевіряти на ознаки плагіату усі академічні тексти. Також варто звернути увагу ЗВО на те, що окрім власне програмного забезпечення для перевірки на плагіат потрібно мати доступ до електронних бібліотек світового рівня, оскільки перевірка академічних текстів тільки за відкритими Інтернет-джерелами не може вважатися достатньою і вичерпною саме для наукових робіт та дисертацій аспірантів</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5 Рівень В</p>	<p>Не зовсім зрозуміло, яким чином перевірка курсових робіт стосується ОНП за третім рівнем вищої освіти.</p> <p>Варто також відзначити, що в Університеті успішно функціонує наукова бібліотека з відкритим доступом до платформ Scopus та Web of Science, що відмічено в звіті ЕГ на сторінці 3 (Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик).</p> <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 5 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОНП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>На думку ЕГ кадрова політика ЗВО (пожиттєві професори без переобрання за конкурсом), з одного боку є взірцевою, бо сприяє збереженню провідних вітчизняних наукових кадрів, але, з іншого боку, є його слабкою стороною, бо фактично не стимулює цих вчених до активної роботи та зменшує конкурентність серед співробітників. Також, за отриманою під час інтерв'ю з гарантом інформацію, у ЗВО є</p>	<p>Не можемо погодитись із зауваженнями щодо кадрової політики, частина із яких до того ж не базується ні на чинних документах ні на практиці Університету. Зокрема, нам навіть не зрозумілий вжитий експертами термін «пожиттєві професори».</p> <p>У Відомостях про самооцінювання (п.1 Критерію 6) чітко зазначено, що професори та доценти обираються за конкурсом. Процедура конкурсного відбору викладачів факультету регламентовано Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка http://senate.univ.kiev.ua/?p=184 та п.10.2 «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка»</p>

практика залучення нових викладачів без конкурсу на один рік з метою визначення їхнього професіоналізму та людських якостей. ЕГ вважає, що подібна практика може бути застосовною лише для випускників магістратури або аспірантури, що об'єктивно не мають досвіду та доробок. Проте в цілому це теж є слабкою стороною, бо зменшує свободу викладачів, не стимулює конкуренцію, може не бути об'єктивною та прозорою. Отже, рекомендуємо переважно працевлаштовувати викладачів за результатами відкритого конкурсу. Не зважаючи на наявність у ЗВО конкурсу викладачів та преміювання за підсумками рейтингового оцінювання співробітників, ЕГ радить ЗВО сприяти тому, аби плата за публікації праць викладачів і науковців відшкодовувалася, або забезпечити безкоштовну публікацію цих робіт у виданнях ЗВО. Також варто рекомендувати зробити більш публічним та прозорим призначення премій співробітникам, намагатися збільшити їхній розмір, аби дійсно стимулювати співробітників до ефективної роботи.

Рівень відповідності Критерію 6

Рівень В

(http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf).

Без проведення конкурсу (за трудовим договором) здійснюється заміщення посад:

- науково-педагогічних працівників, які вивільнені тимчасово (через відпустку у зв'язку з вагітністю і пологами, відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, творчу відпустку тощо);

- науково-педагогічних працівників, які підвищують кваліфікацію або проходять стажування з відривом від виробництва (на цей період);

- науково-педагогічних працівників, які заміщуються на умовах сумісництва;

- науково-педагогічних працівників, на які зараховуються іноземні громадяни, що прибули на запрошення Університету для провадження викладацької та/або наукової діяльності.

Тож говорити про посади «пожиттєвих професорів» недоречно.

Вакантні посади науково-педагогічних працівників можуть заміщуватися за трудовим договором до проведення конкурсного заміщення цих посад у поточному навчальному році. Практика залучення нових викладачів за трудовим договором на один рік з метою визначення їхнього професіоналізму цілком виправдала себе. Саме так можна забезпечити кадровий резерв з найкращих випускників КНУТШ і створити провідний колектив викладачів та науковців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в інженерії програмного забезпечення. Також ця практика сприяє залученню представників галузі до викладання, що дозволяє здобувачам набувати необхідних навичок дослідницько-інноваційної діяльності.

Поради експертів на кшталт «ЕГ радить ЗВО сприяти тому, аби плата за публікації праць викладачів і науковців відшкодовувалася, або забезпечити безкоштовну публікацію цих робіт у виданнях ЗВО», або «намагатися збільшити» розмір премій співробітникам, є дуже привабливими, однак прямо чи опосередковано суперечать чинному законодавству.

Отже, вважаємо, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони

	<p>програми, оцінка ОНП за Критерієм 6 відповідає рівню А.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>1. Як з'ясувалося під час інтерв'ювання здобувачів під час карантину у студентів ЗВО інших ОП виникають проблеми комунікації з окремими викладачами через відсутність у викладачів власних відеокommунікаційних засобів. Рекомендуємо ЗВО формалізувати процедуру вивчення наявності у викладачів проблем з дистанційним викладанням та сприяти їхньому вирішенню.</p> <p>2. Під час інтерв'ю зі здобувачем ЕГ з'ясувала, що аспіранти забезпечені зручним та комфортним гуртожитком. Проте у ЗВО існує проблема забезпечення студентів місцями у гуртожитках.</p> <p>3. ЕГ рекомендує ЗВО інформувати щорічно здобувачів ОП та ОНП щодо наявних у ЗВО власних ресурсів (зокрема доступу до високопродуктивного серверного обладнання), оскільки не усі здобувачі повідомлені про ресурси, що ускладнює їхні дослідження.</p> <p>4. Доцільно посилити увагу з боку ЗВО стосовно оплати відряджень здобувачів до закордонних конференцій.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 7 Рівень В</p>	<p>1. Не зовсім зрозуміло, яким чином студенти «ЗВО інших ОП» відносяться до здобувачів третього рівня вищої освіти за даною ОНП, проте, не можемо погодитися із зауваженням, адже на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики 07-11 листопада було проведено опитування здобувачів усіх рівнів вищої освіти та викладачів факультету. Результати якого було обговорено на засіданні вченої ради факультету комп'ютерних наук та кібернетики та оприлюднено на сайті факультету (http://csc.knu.ua/uk/news?page=2, новини від 11.11.2020, http://csc.knu.ua/media/filer_public/43/81/4381b41d-eae5-458a-bcbc-4ae94f87251d/monitoring_dist_11_11_2020.pdf). В опитуванні взяло участь 476 респондентів (32 науково-педагогічних працівників та 444 здобувачів усіх рівнів вищої освіти), що складає більше 30% загальної кількості здобувачів та науково-педагогічних працівників факультету. Варто зазначити, що 90.5% респондентів підтвердили, що усі навчальні заняття на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики відбуваються згідно із затвердженим розкладом, 2.7% вагаються з відповіддю, а 6.7% помітили невідповідність дистанційних занять розкладу. 70.3% опитаних вважають, що в першому семестрі 2020/2021 навчального року на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики дистанційне навчання організовано на високому рівні, 12.1% вагаються з відповіддю, а 17.6% не задоволені рівнем організації дистанційного навчання. Ці результати дозволяють стверджувати, що рівень організації дистанційної освіти за освітніми програмами, що реалізуються на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики є достатньо високим, процедура виявлення проблем з дистанційним викладанням є достатньо формалізованою. Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>2. Перше і друге речення зауваження не узгоджені між собою. Проблем з поселенням здобувачів за цією ОНП не виникало. Крім того, наголошуємо, що здобувачі третього рівня вищої освіти факультету проживають в гуртожитку №19, а студенти першого та</p>

другого рівнів вищої освіти, що навчаються на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики проживають в гуртожитку №16. Тому не зрозуміло, яким чином відноситься забезпечення студентів місцями у гуртожитках до ОНП третього рівня вищої освіти.

За запитом Гаранта до голови комісії з поселення здобувачів факультету комп'ютерних наук та кібернетики к.п.н. Русіної Н.Г. надано наступну інформацію:

після зарахування на навчання в 2020/2021 н.р. від здобувачів третього рівня вищої освіти факультету комп'ютерних наук та кібернетики надійшла одна заява про необхідність поселення (здобувач першого року навчання Іванченко В. іншої ОНП, проте того ж факультету). 6.10.2020 р. цей здобувач поселився в гуртожиток №19. Інших заяв від здобувачів третього рівня вищої освіти факультету комп'ютерних наук та кібернетики в 2020/2021 н.р. не надходило.

Таким чином, вважаємо, що рекомендації та зауваження не є обґрунтованими.

4. Оскільки під час прояву наслідків пандемії всі міжнародні заходи – конференції, семінари, академічна мобільність – відбуваються у дистанційному форматі, то така участь відбувається зазвичай безоплатно. В інших випадках університет робить все можливе (згідно законодавства) для відшкодування витрат аспірантів.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 5 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОНП за цим Критерієм на А.

1. На сайті факультету комп'ютерних наук та кібернетики, як реакція на попередні акредитації оприлюднено на сайті факультету розміщено оголошення про запрошення усіх стейкхолдерів до

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у

<p>контексті Критерію 8.</p> <p>1. Рекомендуємо і надалі поглиблювати співпрацю з роботодавцями, залучати їх до освітнього процесу та періодичного перегляду ОНП на третьому рівні вищої освіти, підтверджувати долученість документально.</p> <p>2. ЕГ рекомендує ЗВО більш оперативно враховувати результати акредитацій інших програм, зокрема аналізувати звіти ЕГ, ГЕР, поширювати ці звіти серед гарантів та керівництва підрозділів, публікувати інформацію щодо врахування зауважень та пропозицій на сайті ЗВО.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8: Рівень В</p>	<p>перегляду освітніх програм та надання рекомендацій, зауважень, відгуків (http://csc.knu.ua/uk/curriculum). У майбутньому, при надходженні таких відгуків на сайті буде розміщено таблицю з рекомендаціями та коментарями про їх впровадження. Про що експертній групі було повідомлено і це зазначено на сторінці 23 рядок 2 (підкритерій 6, критерію 8) звіту ЕГ. Таким чином, хоча зауваження і має місце проте, факультет вже вжив заходів з його вирішення.</p> <p>2. Категорично не погоджуємося з зауваженням, адже в звіті експертної групи на сторінках 22-23 (підкритерій 6 критерію 8) зазначено, що було враховано результати акредитації освітньо-наукової програми “Програмне забезпечення систем” другого рівня вищої освіти та освітньо-наукової програми “Програмна інженерія” першого рівня вищої освіти за спеціальністю 121 “Інженерія програмного забезпечення”, що здійснюється на факультеті комп’ютерних наук та кібернетики. Також зазначаємо, що незважаючи на те, що рішення про ці акредитації прийняті Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти лише 23.07.2020 для акредитуємої ОНП враховано висловлені там зауваження до критеріїв 7, 8 та 9. Про що експерти зазначають в своєму звіті на сторінках 22 та 23. Таким чином, вважаємо, що рекомендації та зауваження не є обґрунтованими.</p> <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 5 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОНП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>1. Відсутність історії пропозицій зацікавлених сторін та реакція на них з боку розробників програми не оприлюднюється. Експертна група</p>	<p>1. На сайті факультету комп’ютерних наук та кібернетики, як реакція на попередні акредитації, розміщено оголошення про запрошення усіх стейкхолдерів до перегляду освітніх програм та надання рекомендацій, зауважень, відгуків (http://csc.knu.ua/uk/curriculum). У майбутньому, при надходженні таких відгуків на сайті буде</p>

<p>рекомендує оприлюднювати історію пропозицій зацікавлених сторін та реакція на них з боку розробників програми.</p> <p>2. Рекомендуємо ЗВО надсилати інформацію про ОНП провідним компаніям, запитувати в них пропозиції та зауваження, публікувати їх на сайті, соц. мережах.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9: Рівень В</p>	<p>розміщено таблицю з рекомендаціями та коментарями про їх впровадження. Про що експертній групі було повідомлено і це зазначено на сторінці 23 рядок 2 (підкритерій 6, критерію 8) звіту ЕГ.</p> <p>Таким чином, хоча зауваження (зберігати історію інтернет-спілкування у вільному доступі на сайті) і не базується чинній нормативній базі і суперечить прийнятій у ЗВО Європи практиці, проте факультет вже вжив заходів з його вирішення. Тому пропонуємо зняти зауваження.</p> <p>2. Університет своєчасно оприлюднює на своєму офіційному сайті (http://csc.knu.ua/uk/) всю необхідну інформацію про ОНП «Інженерія програмного забезпечення», включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти, навчальні плани та правила прийому (розділи «Вступ», та «Навчання»). Інформацію про освітню діяльність Університету в цілому оприлюднюють в стрічці новин (http://www.univ.kiev.ua/ua/#news).</p> <p>Крім того, у звіті ЕГ на сторінці 24 (підкритерій 3 критерію 8) зазначено, що під час опитування стейкхолдерів було встановлено, що така форма оприлюднення інформації, її достовірність та наповненість є належною.</p> <p>Таким чином, вважаємо, що рекомендації та зауваження не є обґрунтованими.</p> <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 9 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОНП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 10. Навчання через дослідження:</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.</p>	<p>1 - 2. Відповідно до розпорядження ректора університету № 37 від 18.04.2013 р. теми дисертаційних досліджень докторантів, аспірантів, ад'юнктів та здобувачів, які отримали позитивну оцінку кафедри, подаються на погодження до Координаційних рад Комплексних</p>

1. Напрямок наукових досліджень деяких здобувачів (див. підкритерій 10.2) не співпадає з напрямом досліджень наукових керівників, але є близьким до тематики відповідних кафедр. В таких випадках рекомендуємо регулярне обговорення наукової роботи аспірантів на семінарах та засіданнях кафедри.

2. Здобувачі під час спілкування з ЕГ зазначили, що не брали участь у жодній НДР у ЗВО та навіть не знають, що це таке. Проте вони мають досвід участі у сторонніх комерційних проєктах за межами ЗВО. Рекомендуємо звернути увагу ЗВО про доцільність залучення здобувачів до наукових проєктів і робіт, а також наполегливо і активно сприяти їхній участі у конкурсах НДР.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

наукових програм університету з метою забезпечення відповідності поданих пропозицій кафедр затвердженим тематичним планам виконання науково-дослідних робіт в університеті.

На сайті Науково-дослідної частини

<http://science.univ.kiev.ua/research/theme/themekaf/>

у розділі «Кафедральна тематика» щорічно оприлюднюється Тематичний план науково-дослідних робіт, що виконуються в межах кафедральної тематики. У Тематичному плані на 2020 р. зафіксовано, що на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики виконуються кафедральні наукові теми №16КФ015-01 «Моделі та технології інтелектуальних обчислень» (термін виконання квітень 2016 р. – березень 2022 р., науковий керівник – завідувач кафедри інтелектуальних програмних систем, д.ф.-м.н., проф. Провотар Олександр Іванович) та №16КФ015-02 «Теорія і методи розробки інтелектуальних інформаційних технологій та систем» (№ держреєстрації: 0116U006378, науковий керівник – декан факультету комп'ютерних наук та кібернетики, член-кор. НАНУ, д.ф.-м.н., проф. Анісімов Анатолій Васильович). На засіданнях Координаційної ради Комплексної наукової програми Університету «Інформатизація суспільства» теми аспірантів Беди І.В. та Пікульського Р.М. були погоджені і закріплені відповідно за темами кафедри інтелектуальних програмних систем та кафедри математичної інформатики з метою забезпечення відповідності затвердженим тематичним планам виконання науково-дослідних робіт в університеті.

Викладачі Кулябко П.П. та Шевченко В.П. мають великий досвід у здійсненні науково-педагогічної діяльності, а також є знаними практиками у своїй галузі. Зокрема, у грудні 2019 р. стаття доцента Кулябко П.П.:

Refactoring as a Technique for Transformation IMS-Queries into SQL-Queries

Kasianiuk, V., Kuliabko, P., Tereshchenko, V., Tereshchenko, Y.

2019 IEEE International Conference on Advanced Trends in Information Theory, ATIT 2019 - Proceedings, 2019, pp. 62-65, 9030525

увійшла до збірника за матеріалами потужної міжнародної конференції, який було проіндексовано міжнародною наукометричною базою Scopus.

У КНУТШ для визначення рівня виконання здобувачами індивідуального плану двічі на рік відбувається звітування та один раз на рік відбувається атестація. Всі звітування відбуваються у форматі засідань кафедр, на яких обговорюється наукова робота аспірантів. Атестації зазвичай передують наукові семінари кафедр, де заслуховуються доповіді аспірантів та обговорюється доцільність їх подальшого навчання за відповідною ОНП.

Аспірант Гогерчак Г. брав участь у авторському колективі при підготовці проекту для участі у конкурсі Національного фонду досліджень України.